

cronis cordis à basi est discessus, & quædam cordis productio, quæ illæ moluntur fibræ, quæ
 riles laxatis rectis impensius arcantur colligunturq; haud secus quam si prius contractum in py
 ramide illa funiculum iam laxes, ac manibus aut alio circulo in medio pyramidis iuncos intror
 sum comprimas, itaq; illius cavitatem minuas, & interim tamen proceriorem reddas. Nunc ue
 rò qui obliquæ fibræ quieti præsent, hoc est aliquantisper, prout cordis functionibus ex usu
 censetur, simul cum alijs fibris ad contentas materias undiquaque se contrahant, imaginari nõ
 est arduum: præcipue si diuersos cordis pulsus in uiuo animali examinaueris. Quod sanè factu
 rus es iucundissimè ea administratione, quam septimi libri calci (uel huius tantum reigratia)
 subiiciam: in qua non hæc modò, uerum alia pleraque spectanda proponuntur. Nunc autem
 ad fibras reuersi, eas non motuum cordis duntaxat opifices esse arbitramur, uerum rectas ad
 attractionem, ad expulsionem orbiculares, ad retentionem uerò obliquas conducere etiam no
 bis persuasum erit. Cæterum præter cordis carnem & fibras propriæ ipsius uenæ illius sub
 stantiam enutrientes, & arteriæ innatum suæ substantiæ calorem fouentes, huc etiam enume
 randæ ueniunt: ipsa uidelicet coronalis uena, & duæ coronales arteriæ per cordis substantiam
 quasi musculorum uasa distributæ. Quis uerò uenæ arteriarum que coronaliū sit ortus se
 riesq; in tertio libro abundè complexi sumus. Quare cordis neruulo sermone quoque addito,
 ad cordis tunicam est accedendum: ac cum quidem neruulum in quarto libro à sinistro sexti pa
 ris cerebri^k neruo deprimi retulimus, quando ab illo, ubi sinistri lateris recurrentem neruum
 constituit, sobolem deriuari diximus, quæ cordis inuolueribasi penetrans, & sinistro uenæ
 arterialis lateri posterioriq; sedi exporrecta, in cordis basim (oppidò quàm obscurè) pertinet.
 Verum cordis tunica illi membranae prorsus correspondet, quæ musculorum uentribus perti
 naciter obnaicitur, tenuissima nimirum membranula quæ à musculorum substantia diuelli ne
 quit. Eiusmodi nanque cordis extimæ superficiei obducitur, cui in hominibus præcipue ad ba
 sim durioris adipis copia obnaicitur: aliquando & per reliquam cordis superficiem ad mucro
 nem usque, ac id semper imprimis secundum uenarum & arteriarum per cordis corpus digres
 sum, illi enim copiosior adipis portio (ut in omento & membranis thoracem intersepientibus
 accidere conspiciamus) attenditur. Integrum esset & ad cordis substantiā referre tres membra
 nas uenæ cauæ, & duas arteriæ uenalis orificio præfectas, deinde & auriculas, & quatuor ip
 sius præter id circinuoluentes uenas arteriasq; uasa, nisi nunc tempestiuus foret, singula seor
 sum priuatis Capitibus recensere. Pari quoq; ratione & cordis os huc spectare uideretur, nisi
 & id in primo libro prolixius effemus persequuti.

DE CORDIS SINIBVS, SEV VEN

triculis. Caput XI.

SEPTIMA figura & octaua dextrum cordis uentriculum apertum proponunt, no
 na uerò & decima sinistrum. undecima autem cor transuersum dissectum oculis subiiciens, uentri
 culorum cordis naturæ ostendendæ plurimum iuuat.

Ventriculorum
numerus & si
tus.Forma dex
tri.Forma si
nistri.

QVONIAM pacto cordis uentriculi hominibus, ac proinde & reliquis ani
 malibus pulmonem habentibus conformentur, quoq; consent numero,
 nunc subiungam, sermonem à Galeni cum Aristotele in illorum numero
 disceptatione omnino cohibiturus. Humanum itaque cor in duas insi
 gniter amplas obtinet cavitates, secundum cordis latera sitas: unde etiam
 unam uentriculum sinum uel dextrum, alteram sinistrum merito nuncu
 pamus. Horum dexter sinistri amplitudinem uincit, amboque inuicem
 forma plurimum uariant. Dexter nanque magis deorsum ad cordis mucronem ipso sinistro
 descendens, cavitatem instar crescentis lunæ paratam adipiscitur: quando quidem dextro ip
 sius latere, anterioriq; & posteriori sede instar interioris semicirculi, aut ita extructæ cameratæ
 sedis concaua est, exteriori cordis in his regionibus superficiei, quæ gibba est, respondens: in si
 nistro autem latere externæ fornici aut semicirculi sedis ritu (ut sic dicam) gibba cernitur, pro
 pter cordis uentriculorum septum semiorbis modo dextra ipsius superficiei in dextri uentri
 culi amplitudinem protuberantis. Atque hanc formam dexter cordis uentriculus à basi ad mu
 cronem usque seruat, simul cum cordis effigie ex latiori basi angustior redditus. Sinister uentri
 culus ampla etiam basi incipit, sensimq; in arcum uersus cordis mucronem definit, cavitatem
 instar conij, quod ad totam superficiem spectat, orbicularem obtinens. Cordis nanque uentri
 culorum septum sinistro ipsius latere, quo sinistri uentriculi dextrum latus efformat, conca
 uum,

uum, non uerò ut dextro latere gibbum extuberansq; uisitur, & parem crassitiem naturamq;
 cum cordis substantia sinistram latus & anteriorem posterioremq; sinistri uentriculi sedes con
 stituente exigit: itaq; prorsus se habet, quasi sinistri uentriculi potissimum gratia cor constitue
 retur, ac ut dexter uentriculus fieret tenuis quædam cordis substantia dextro septi lateri adna
 sceretur. Vniuersa namq; cordis substantia, præter uentriculorum septum, dextri uentriculi am
 plitudinem constituens, tenuis admodum est: quæ autem sinistram uentriculum orbiculatim
 ambit efformatq; dextri uentriculi substantiam multis numeris crassitiæ superat, & undiq; eque
 crassa uisitur, præterquam in ipsa basi, ubi uasorum illinc prodeuntium dehiscendumq; gratia,
 cordis carnea substantia tanta amplitudine deficit, quanta orificiorum est amplitudo. Vtriusq;
 uentriculi superficies perquam inæqualis est, & multis quasi foueis in carneam substantiam
 penitus impressis obsita. Neq; istæ ad latera tantum, & si secus cæteris omnibus dissectionum
 proceribus uisum sit, consistunt, ubi dexter uentriculus sinistram respicit: uerum per uniuersam
 prorsus uentriculorum superficiem, non solum in nuper occisis animantibus, sed perpetuò, tan
 tisper dum cor ipsum seruare uolueris, apparentes, neq; unquam uel in exiccato corde conuiuen
 tes. Deinde præter hanc inæqualitatem, quæ in sinistro uentriculo nonnihil insignior est, am
 bo carneas quasdam explantationes processus uel intus exigunt, qui teretes sunt, & graciles, &
 in fibras membranas cessant, humiliori sedi membranarum in ipsis sinibus positarum continuas.
 Cernuntur autem carnei hi processus potissimum ad uentriculorum mucronem, humiliorum uel
 sedem, quos ad fibrarum quas continent robur facere ostendam: quum secundo ab hoc Capi
 te membranarum cordis naturam persequar. Ventriculorum igitur septum crassissima, ut di
 xi, cordis substantia efformatum, utrinq; foueis ipsi impressis scatet, hac imprimis occasione inæ
 quali superficie qua uentriculos respicit donatū. Ex his foueis nulle (quod sensu saltè cõprehen
 di licet) ex dextro uentriculo in sinistru penetrant, adeo sanè ut rerum Opificis industriā mira
 ri cogamur, quæ per meatus uisum fugientes ex dextro uentriculo in sinistram sanguis resudat.
 Præter hæcenus commemorata, in utroq; duo habentur orificia, & totidem uasa in eminentio
 ri uentriculorum sede, in cordis nimirum basi consistentia: & substantia, quum unū quidem ue
 nosum, alterū autem arteriosum sit, differentia. Deinde ambobus uentriculis membranæ que
 dam insunt, quas uasorum orificijs paulo post præfici commemorabimus: ac in dextro quidem
 uentriculo tres habentur, uenæ cauæ os spectantes: in sinistro autem due, uenalis arteriæ origini
 connatæ, adeo ut & hinc uentriculis quædam exurgat differentia, quemadmodum etiam & ip
 so usu, & quam continent materia inter se differunt. Porro usum illorum unā cum cordis uaso
 rum & orificiorum & membranarum & aurium usu priuato Capite merito pertractabimus,
 quod hæc simul omnia cordis functionibus famulentur: quas, nisi enarratarum iam partiū con
 structione prius descripta, recensere absurdum foret.

Ventriculo
rum superfi
cies.

DE CORDIS VASIS, ET EORVM

dum orificijs. Caput XII.

CORDIS uasis eorumdemq; orificijs spectandis pleræq; factum figuræ: ac quinta qui
 dem præcipue uenam cauam proponit ad characteres C, D, E. Sexta autem uenam arteria
 lem insignitam, & arteriam uenalem G notatam, & magnam arteriam O indicatam. Cæte
 rum septima cauæ uenæ proponit orificium ad C, C, C. Octaua arterialis uenæ ad C, D. No
 na uenalis arteriæ ad C, C. Decima magnæ arteriæ ad A.

Tota fig.
cap. 6 lib. 3
hic autem 5
fi. C, D, E.

PERIORI Capite, quo duos cordis uentriculos complectebamur,
 quatuor cordis uasa & totidem orificia esse, obiter innuebamur. Ac in ua
 forum quidem numero sunt uena cauā, uena arterialis, arteria uenalis, &
 magna arteria, quæ omnia singulis ad cordis uentriculos spectantibus do
 nantur foraminibus. Vena cauā ad dextrum cordis latus dextrumq; uen
 triculum refertur: num uerò ab illo in hominibus originem ducat, non ad
 modum contentiose friuolis quibusdam autorum suffragijs innitens, ag
 grediendum duxi, quum sectione (ut rationes subiceam) in natis hominibus nihil aliud quàm
 cauæ ortum à cor de pendere (non secus ac reliquorum trium uasorum) queam colligere. At
 que idem de foetibus, quoad hæcenus illorum sectioni incubui, fateri cogor: non interim Gale
 ni sententiæ passim mihi reclamantis ignarus. Quæ enim is de uenæ cauæ principio in sexto de
 Hippocratis & Platonis dogmatibus contra Aristotelis placitū adducit, omnia in illum (si mo
 do

Cordis uasa
quor & quæ.

Vena cauā.